

Добредојдовте во Европа, весник за европски вредности и човекови права

Добредојдовте во Европа, месечен весник посветен на европските вредности и човековите права. Во овој весник редовно ќе се објавуваат теми и текстови поврзани со интеграциските процеси на Република Северна Македонија, за европските вредности и човековите права, како и за активностите на Организацијата во овие области.

Весникот произлегува од проектот „Европа е наш дом“ кој ЦИВИЛ го спроведува со поддршка од Министерството за надворешни работи на Сојузна Република Германија.

Во првиот број објавуваме содржини што се однесуваат на проектот, како и неколку најчитани и највлијателни содржини поврзани со темите на проектот, објавени на медиумската платформа на ЦИВИЛ во февруари, 2020 г.

Европа излегува еднаш месечно во печатена и електронска форма.

Џабир Дерала

„Европа е наш дом“ - сеопфатен проект на ЦИВИЛ за поддршка на интеграциите и промоција на европските вредности

Статистичките податоци за проектот „Европа е наш дом“ се вртоглави. Низ четири комплексни компоненти (проектни линии), ќе се спроведат 19 различни проектни сегменти, со 10 различни категории на проектни резултати.

„Европа е наш дом“ е проект на ЦИВИЛ што започнува денеска и ќе трае 12 месеци, до 31 јануари 2021 година. Во овој проект, составен од низа комплементарни компоненти, ЦИВИЛ ќе спроведува мониторинг, застапување и јакнење на јавната свест во повеќе области.

Фото архива на ЦИВИЛ: Германскиот амбасадор, еден од говорниците на Конференцијата „Перспективите на македонските избори“, 25 септември 2019 / фото: Б. Јордановска

Проектот ќе опфати изборен мониторинг и учество во изборните реформи, како и мониторинг на најважните настани и процеси во земјата. Како што се вели и во самиот назив на проектот, една од главните определби на проектот е да се придонесе кон процесот на интеграција на Република Северна

Македонија во Европска Унија. Понатаму, ЦИВИЛ ќе даде свој придонес и кон политичкиот дијалог, ќе покрене или ќе поддржи легислативни и граѓански иницијативи. Со овој проект се промовираат европските вредности, човековите права и слободи.

На различни начини, предвидени со проектната методологија, ЦИВИЛ ќе даде силен и видлив придонес и кон борбата против корупцијата, преку јакнење на јавната свест и соработката со релевантните институции во земјата.

Важна компонента на овој проект е и борбата против хибридните напади врз демократијата. ЦИВИЛ со години е една од водечките организации кои даваат свој придонес кон борбата против лажните вести, дезинформациите, говорот на омразата и другите облици на хибридни напади врз демократијата. Со овој проект, таа борба значително ќе се засили.

Оваа е комплексен и сеопфатен проект што ќе даде конкретен и видлив придонес кон напорите за одржливи реформи и општествена трансформација. Демократијата, владеењето на правото и почитувањето на човековите права се главните определби на организацијата, а овој проект е од стратешко значење тие определби и да се преточат во конкретни резултати.

Статистичките податоци за проектот „Европа е наш дом“ се вртоглави. Низ четири комплексни компоненти (проектни линии), ќе се спроведат 19 различни проектни сегменти, со 10 различни категории на проектни резултати. Во нив спаѓаат различни видови на директна комуникација со граѓанките и граѓаните, вклучувајќи и одржување на 140 средби со граѓанките и граѓаните низ целата земја, 3 големи национални конференции и 6 панел дискусии на најважните теми во земјата, 29 прес конференции, 40 брифинзи, 18 средби со претставници на владата, политичките партии и невладините организации и 15 средби со луѓето кои учествуваат во креирањето на јавното мислење на локално и национално ниво.

И тоа не е сè. Проектот „Европа е наш дом“ предвидува динамична и извонредно видлива и влијателна медиумска продукција на информации, анализи, колумни, извештаи, интервјуа и анкети на македонски, албански и англиски јазик на медиумската платформа на ЦИВИЛ.

Проектот го финансира Министерството за надворешни работи на Сојузна Република Германија. Договорот за поддршка, минатата недела го потпишаа Амбасадорот на Сојузна Република Германија во Република Северна Македонија, Томас Герберих, и претседателот на ЦИВИЛ, Џабир Дерала.

ЦИВИЛ Тим за комуникации

Во анализите на долгорочниот мониторинг на ЦИВИЛ се констатира дека продукцијата и ширењето на лажни вести, дезинформации и говор на омраза во медиумите и на социјалните мрежи достигна ниво на индустриски размери. Политичката кампања што ја водат одредени политички субјекти во контекст на изборите е крајно некоректна и деструктивна и претставува сериозна закана за квалитетот на изборниот процес.

Во анализите на говорот на омразата се нотира дека тој е систематски и организиран. Дури и заканата од коронавирусот се злоупотребува во изборен контекст. Во црната кампања се оди и дотаму, што одредени индивидуи од медиумската и универзитетската сфера дури и повикуваат на етничка војна, очигледно одработувајќи во полза на одредени политички партии и центри на моќта во и надвор од земјата.

Со кампањата на одредени политички субјекти и други структури чие основно пропагандно оружје се лажните вести, дезинформациите и говорот на омразата, се загрозува правото на граѓанките и граѓаните за информиран избор и слободно изразување на волјата во изборните процеси.

Коректното информирање во согласност со професионалните и етичките

Црната пропаганда е закана за демократијата и правото на глас

Во пресрет на изборите, ЦИВИЛ, преку својата медиумска платформа, ќе ги засили напорите во борбата против хибридните закани против демократијата и јавно ќе ги истакнува и разобличува сите случаи на црна пропаганда што ќе ги пријават набљудувачите и граѓанските новинари.

стандарди паѓа во сенка поради невиденото темпо на хибридните закани против демократијата.

ЦИВИЛ најстрого го осудува водењето кампања со лажни вести, дезинформации и говор на омразата во медиумите и социјалните мрежи и ги повикува релевантните организации и институции да преземат итни мерки за заштита на јавноста и јавниот интерес од овие штетни појави.

ЦИВИЛ ја алармира јавноста и институциите дека веќе одамна не се работи само за пристрасност, туку за систематско и агресивно нанесување на ненадоместливи штети по јавниот интерес и загрозување на правото на граѓанките и граѓаните на објективно информирање, особено во период кога тие треба да донесат информирана одлука како гласачи, слободно, без страв и без присила. Затоа, итно е потребна реакција од релевантните институции во земјата, да ги спречат и да ги санкционираат црната

пропаганда и лажните вести. Потребна е итна истрага и за начините на финансирање на одредени медиуми од странство за кампања против стратешките национални интереси на Република Северна Македонија.

борбата против хибридните закани против демократијата и јавно ќе ги истакнува и разобличува сите случаи на црна пропаганда што ќе ги пријават набљудувачите и граѓанските новинари. Исто така, од денеска, ЦИВИЛ ќе

Воедно, ЦИВИЛ ги повикува граѓанките и граѓаните да внимаваат од каде и како се информираат, бидејќи е засилена продукцијата на лажни вести и дезинформации.

Во пресрет на изборите, ЦИВИЛ, преку својата медиумска платформа, ќе ги засили напорите во

почне со подготовка на листа од медиуми, профили на социјалните мрежи и други ентитети што чие дејствување е насочено против добрите изборни практики, демократијата и етиката во јавниот простор во земјата.

ЦИВИЛ Тим за комуникации

Патните трошоци, дел од заложбите на ЦИВИЛ под лупата на ДКСК

ЦИВИЛ ја поздравува најавата на ДКСК за засилено следење на активностите на политичарите и државните функционери во предизборниот период. Ова еден мал, но сепак голем чекор во полза на барањата од иницијативата на ЦИВИЛ, #КрајЗаРасипништвото.

Веднаш по претседателските избори во 2019 година, поттикнати од јавното се обелоденување на привилегиите кои Ѓорѓе Иванов ќе ги ужива како поранешен претседател на државата, ЦИВИЛ излезе со соопштение за тоа дека е крајно време да се стави крај на расипништвото.

Привилегиите на Иванов беа само тригер за тоа што ЦИВИЛ со години наназад го пишува и за што предупредува. Тоа е фактот дека огромна сума наши пари, од касата на државниот буџет се трошат на привилегиите на поранешни и сегашни функционери. Соопштението доби огромна поддршка од јавноста, па оттука произлезе идејата за иницијативата #КрајЗаРасипништвото, на 14 мај 2019 година.

Три дена подоцна, на 17 мај во пет минути до 12 часот, во присуство на голем број медиуми, активистки и активисти, ЦИВИЛ и официјално ги достави барањата до Собранието на Република Северна Македонија.

„Милиони евра чинат апанажите, пензиите и другите привилегии и придобивки што ги имаат поранешни, но и сегашни функционери. Едноставно тоа мора да престане веднаш!

Ние денеска ќе доставиме барање, кое во јавноста одекна многу силно, а се однесува на привилегиите и бенефициите како на актуелните, така и на поранешните функционери, како на оние што се избрани, така и на оние кои што се именувани. И ќе очекуваме реакција од парламентарците. Во овој дом се направени тие проблеми, во овој дом се изградени тие системи за црпење на ресурсите на граѓанките и граѓаните и во овој дом, очекуваме, или поточно, категорично бараме тие неправди да се исправат!

Можеби некој ќе помисли дека повод за

ова наше обраќање пред Законодавниот дом е она што претпоставува пензија на поранешниот претседател на Република Северна Македонија, да можеби тоа беше повод, но секако веќе одамна, многу одамна зборуваме за тоа дека привилегиите, бенефициите и расипништвото на власта на било кое ниво во државата мора да престане и дека не може повеќе да биде издржано. Тоа подразбира дека овој Законодавен дом треба да ги ревидира законските одредби кои ним им даваат огромни бенефиции и исто така, да укине голем дел од нив и се разбира тоа да го направи во најитна можна постапка.

Во една социјална држава каква што според Уставот е Република Северна Македонија, не смееме повеќе да дозволиме, ниту еден денар да оди залудно заради тоа што некој, тука, во овој Законодавен дом решил да даде големи бенефиции како на актуелни функционери, така и на оние кои веќе го завршиле мандатот“, порача претседателот на ЦИВИЛ, Џабир Дерала, пред влегувањето во Собранието на 17 мај.

Неколку политичари, меѓу кои и Претседателот Стево Пендаровски, ја дадоа својата поддршка веднаш и во деновите по почетокот на иницијативата.

На 5 јуни, ЦИВИЛ организираше и трибина „Крај за расипништвото“ каде заинтересираните граѓанки и граѓани имаа можност подетално да се запознаат со барањата на ЦИВИЛ кои се однесуваат на намалување и укинување на привилегиите на јавните функционери. Од оваа трибина подоцна произлезе и работна група која оваа иницијатива ја преточи во онлајн верзија која до крајот на септември ја потпишаа над 6.000 граѓанки и граѓани.

Овие граѓан(к)и ја поддржаа иницијативата за

укинување на апанажите на било кое ниво и за било која позиција; укинување на доживотните пензии за поранешните претседатели, до моментот кога тие исполнуваат услови за пензија, соодветно на примањата што ги имале во текот на работниот век; укинување на парични и други надоместоци за сите управни одбори, односно позицијата во тие и слични тела треба да биде почесна, а не платена; укинување или спојување на државните агенции, со намалување на бројот на вработени; укинување на сите привилегии што се поврзани со користење на службените возила, репрезентации, обезбедување на функционерите и други прескапи привилегии; драстично намалување на патните трошоци на функционерите, односно, обезбедување средства во висина на цената за јавен превоз; воспоставување на пракса за забрана за набавка на службени возила од средна и висока класа; укинување на дискреционите овластувања на функционерите... Ова се дел од барањата што ЦИВИЛ ги достави до пратениците во Собранието, но и ги презентираше пред јавноста.

По завршувањето на петицијата ги интензивира активностите околу Иницијативата и јавно побара од институциите, пред сè, од Собранието да

преземаат конкретни чекори за укинување на привилегиите што скапо ги чинат граѓанките и граѓаните.

За жал, до денес, Собранието не одговори на нашите барања. Но затоа, пак, Државната комисија за спречување на корупција и конфликт на интереси, денеска во 12 на седница ќе ги разгледува и анализира патните трошоци на пратениците за периодот од 2015-2019 година. Втора точка на дневен ред е постапување по конкретни предмети.

ЦИВИЛ ја поздравува најавата на ДКСК за засилено следење на активностите на политичарите и државните функционери во предизборниот период. Ова еден мал, но сепак голем чекор во полза на барањата од иницијативата на ЦИВИЛ, #КрајЗаРасипништвото.

Бачовска: Политичките партии да покажат политичка одговорност

„Сега, со оглед на тоа што имаме техничка влада мислам дека ќе имаме добро реализиран изборен процес“, изјави Јасна Бачовска, универзитетска професорка на панелот „Слободни избори наспроти црна пропаганда“ во организација на ЦИВИЛ за нејзините очекувања за она што ќе се случува во однос на периодот што следи до изборите. Во однос на медиумскиот дел таа не очекува некои големи промени.

„Од тој аспект имајќи предвид се што се случуваше за време на референдумот и претседателските избори не верувам

дека овој пат ќе биде нешто поразлично. Политичките партии може да направат многу, односно да ја канализираат политичката

дебата на социјалните мрежи. Мислам дека треба да покажат ниво на политичка одговорност. Но знам нема да покажат. Гледаме каква реторика се артикулира. Гледајќи ја таа реторика, тоа ја навестува целата прљавштина која ќе се артикулира во наредниот период", смета Бачовска.

„Нормално е дека се чувствува разлика во слободата на медиумите сега и за време на режимот. Меѓутоа, можеби новата влада

не ги артикулира и не врши притисоци врз медиумите, но како општество треба да се работи уште многу. Тоа е многу долг процес. Ние имаме многу ниско ниво на медиумска писменост. Истражувањата покажуваат дека сме патријархално општество, и дека граѓаните се информираат од дебатните емисии кои имаат многу големо влијание врз јавното мислење. Лидери во информирањето станаа дебатните емисии", заклучува Бачовска.

Петровска: Потребна е предистражна постапка за наводите за нелегално финансирање на неколку македонски медиуми

„Сите имаме свој делокруг на дејствување. Потребна е поширока државна стратегија во која сите чинители ќе бидат вклучени и ќе можеме заедно да се бориме против тоа. Целта на хибрините закани не се од доброт за државата. Затоа го сметам ова прашање за национално прашање и треба да добие поширок контекст“, вели Петровска.

Заменичката министерка за внатрешни работи, Славјанка Петровска на панел дискусијата „Слободни избори наспроти црната пропаганда“ која денеска ја организира ЦИВИЛ зборуваше за хибридните закани врз демократијата, но и за неодамнешниот скандал со наводите кои ги изнесе словенечкиот портал Нецензурирано, за слевање на 2,5 милиони евра во пет медиуми во Македонија.

„Со право темата на хибридни закани станува актуелна особено во предизборието. Хибридната војна не е ништо ново во демократските земји во светот. Повеќе или помалку хибридните закани може да добијат дополнителен облик. Тоа значи дека некоја страна, во или надвор од државата, има некаков интерес да направи напад врз некој сегмент од општеството“, вели Петровска.

„Кога станува збор за работата на Министерството за внатрешни работи,

наводите кои беа изнесени не може да бидат отфрлени со една политичка изјава. Затоа што наводите имаат сериозни индикации не само за хибридна војна, туку и за нелегално финансирање. МВР во координација со јавниот обвинител имаат добар материјал за започнување на предистражна постапка по ова прашање. Игнорирањето на вакви индикации е многу несериозен, затоа што ваквата постапка

кажува колку овие прашања се важни за нас", вели Петровска за последниот скандал со финансирање на дел од македонските медиуми.

Петровска смета дека решението на проблемите треба да го гледаме малку пошироко.

„Сите имаме свој делокруг на дејствување. Потребна е поширока државна стратегија во која сите чинители ќе бидат вклучени и ќе можеме заедно да се бориме против тоа. Целта на хибрините закани не се од добробит за државата. Затоа го сметам ова прашање за национално прашање и треба да добие поширок контекст“, вели Петровска.

На прашањето за тоа дали очекуваат фер и демократски кампања и избори, Петровска вели дека на почетокот на формирањето на техничката влада била оптимист, сега тоа е малку променето, дека во МВР се случуваат некои потези кои не оставаат впечаток дека се подготвуваат за фер и демократски избори.

„МВР е една од најчувствителните органи, улогата не е само чување на избирачките места, влијанието на полициските службеници може да биде злоупотребена, како што се правеше во минатото. Треба да испратиме проака дека МВР професионално ќе ги спроведе изборите, тоа значи старите манири на мешање на партиите треба да ги заборавиме“, вели Петровска.

Петровска вели политичките партии ќе истапат со политичките програми и ќе дискутираат за нивните цели и ширењето на лажни вести и црна пропаганда ќе го остават на страна.

„Тоа не значи дека институциите не треба да бидат будни и да реагираат. Политичката волја да биде поистакната, да се залагаат за позитивна кампања, не за ширење на лажни вести, институциите да бидат будни и да реагираат“, додава Петровска.

М. Ивановска / А. Петровска

Стојановски: Сајбер нападите се кривично дело и треба да се одговара со затворска казна

„Во нашата земја има историја на вакви напади врз веб сајтови на медиуми и граѓански организации, но исто така имаме историја на разни напади на државните институции, банки и слично, за кои не се зборува во јавноста, оние кои се нападнати не сакаат да бидат прикажани како жртви или недоволно заштитени, особено институции кои чуваат важни работи, банки кои ги чуваат парите на граѓаните, но сметам дека ова е сериозна закана, не само кај нас туку и во светот“, изјави Филип Стојановски на панел дискусијата „Сајбер нападите – предизборно оружје“ во организација на ЦИВИЛ.

Стојановски изјави дека кај нас има два вида на сајбер напади, директни и „ддос“ напади.

„Директни хакирања, со цел да се влезе и да се направи штета, да се смени некоја содржина и сметам дека дефинитивно е потребно зголдување на компјутерската безбедност. Ддос напади – кои доаѓаат од мрежи на компјутери и праќаат барања за пристап до содржина. Она што е важно е дека таквите мрежи можат да се создат не само во сопственост на оние кои напаѓаат, туку и со пуштање на вируси, кои функционираат континуирано“, изјави Стојановски.

Стојановски додаде дека тие во фондацијата Метаморфозис пред неколку години се соочиле

со таков вид на напади, во време кога ситуацијата со медиумите била крајно лоша.

„Ние во Мета пред неколку години се соочивме со таков вид на напади, на некој начин ситуацијата во медиумите беше крајно лоша, ние ги отворавме тие прашања барајќи преку јавна дебата да ги поттикнеме медиумите да бидат поодговорни, лажни вести и непочитувања, но и со цел граѓаните да ги вклучиме во тој систем, да бараат одговорност од медиумите. Во 2013 и 2014 направивме алатка времеплом, каде граѓаните можат да соберат медиумски линкови и за ги зачуваат, бидејќи оние кои

објавуваат проблематични содржини по некое време ги тргаат, ни беше потребна алатка да ги зачуваме во оригинална форма. По создавањето ни се случија нападите, мораше да се земе поинаков вид на сервер, поголема заштита“, додаде Стојановски.

„Таквотот однесување е кривично дело, има затворска казна за тоа, дел од поголемо криминално здружување и исто така нормално за нашата држава е клучно градење на доверба во институциите, бидејќи со тоа на граѓаните ќе им се даде до знаење висината на опасноста“, изјави Стојановски.

А. Петровска

Орданоски: Сајбер нападите во предизборието може да имаат сериозни политички импликации

Компанијата го пријави нападот во Одделот за компјутерски криминал во МВР не само затоа што е сериозен напад врз нашата компанија, каде секако имате огромни морални и материјални штети, туку бидејќи се работи за ретка прилика каде се идентификувани адресите и сметавме дека е важно да се идентификува начинот на којшто се извршени овие напади.

Аналитичарот, новинар и професор, Сашо Орданоски на панел дискусијата на ЦИВИЛ „Сајбер нападите – предизборно оружје“, зборуваше за неодамнешниот сајбер напад врз серверот на „Слободен печат“.

„Слободен печат којшто во последните два три месеци успеа да го дуплира и триплира својот сообраќај и влезе во 10те најчитани информативни портали. И тоа веројатно беше причината за повеќедневен напад.“

Нападот е всушност загушување на сообраќајот на серверот.

Серверите на Слободен печат се лоцирани во Франција. Првите предупредувања стигнаа од таму, дека сме под жесток напад. Интересно во случајот е што компанијата идентификуваше 5 адреси од каде се врши нападот кои беа од Македонија. Некој да се дрзне од Македонија, и тоа не од приватни туку од државни институции како еден од

поголемите државни универзитети, од едно од поголемите министерства во владата, една од најголемите енергетски компании, една од најголемите ИТ компании и од поголемите национални телевизии... Тоа се адреси кои би требало да бидат максимално заштитени.

Компанијата го пријави нападот во Одделот за компјутерски криминал во МВР не само затоа што е сериозен напад врз нашата компанија, каде секако имате огромни морални и материјални штети, туку бидејќи се работи

за ретка прилика каде се идентификувани адресите и сметаме дека е важно да се идентификува начинот на којшто се извршени овие напади.

За да се провери дали нивните сервери биле хакирани што е многу веројатно Ако овој напад е проба пред изборите тоа може да има сериозни политички импликации Замислете

што ќе се случи ако на 3 април некој го хакира серверот на Фондот за пензиско осигурување, на пример.

Зад тоа не стојат луѓе кои се шегувале тој ден, туку се работи за промислен организиран и смислено изведен напад", истакна Орданоски.

М. Ивановска

Дали, кој и колку милиони евра трошел за напад врз државните интереси?

Момироски е уредник во ТВ Алфа, што е еден од медиумите за кои „Нецензурирано“ тврди (според мене, со уверливи докази), дека добиле милиони евра со сомнително потекло, наменети за антидржавно дејствување! Ова прашање веќе не е само медиумско.

пишува: **ЏАБИР ДЕРАЛА**

Дали или колку милиони добиле Момироски од ТВ Алфа и другите медиуми поврзани со најновиот прекуграничен скандал што го откри порталот Нецензурирано (necenzurirano.si) од Словенија?

Кога некој би ме прашал дали е вистина дека правното лице во кое работам, добило милионски суми за некој проект, апсолутно сум сигурен дека ќе имам информација за тоа. Веднаш можам да одговорам со да или со не. Особено ако сум на одговорна позиција во таа компанија.

Момироски, уредник во ТВ Алфа, очигледно е затечен со скандалот кој пукна за милионските суми (во евра!) што се движеле на релација Будимпешта-Љубљана-Скопје за пропагандата што ја шират Алфа, Нетпрес, Курир и Лидер (со едно име, според Латас: куртони). Веројатно затоа, на прашање од мојата колешка, одговорил нервозно и го спинувал одговорот. Прво одговорил дека нема поим што пишува во медиумите. И да застанал тука, ќе беше добро за него, ќе купеше време за отстапница. Но, својот

лош одговор, поточно, бегањето од одговор за милионите евра, нервозниот Момироски невешто го замагли со предизвик до „шефот на ЦИВИЛ да собере храброст да гостува на ТВ Алфа“.

Веднаш по текстот за кој ЈАС бирав фотографија за која тој напиша Фејсбук тирада (јас немам обврска да го „улепшавам“), тој продолжи да се вади на мене, па продолжува: „Го чекам Џабир да дојде на интервју со мене да се објасниме за сè, нормално ако има храброст. Ако нема храброст нека се крие зад сукњите на недолжни новинари.“ Неприфатливо ниско ниво и сексизам од еден долгогодишен новинар, па нека е и од ТВ Алфа. Стари му се триковите, спинувањето сè потешко му оди. Многу е смешно. Тој ме вика МЕНЕ на интервју со зборовите „ако има храброст“ за тој да ми објаснува дали, како и колку пари сте потрошиле за пропаганда против сопствената држава. А не знае ни по телефон да одговори на едноставно прашање. Зошто му треба јас на интервју за прашање што тој треба да го одговори и за што е уредно прашан? Џе је ту логика?

Не се работи за тоа дали Момироски знае или не знае што некаде пишува. Уште помалку е важно што јас сметам дека не ми е достоин соговорник. За „отворената покана за интервју“, патем, и не знам, а сега не вреди ни да размислувам за неа. Ништо од тоа не е важно.

Важно е дека на Момироски му е поставено коректно прашање за сериозни наводи за кои јавноста има право да знае дали се вистинити или не. Важно е и тоа дека ние постапивме коректно, со почит кон професионалните стандарди и етика и му нудиме простор да одговори. Не го караме, не го обвинуваме, само го прашавме дали знае нешто за милионите. Што му требаше да спинува и да ме напаѓа мене? Треба ли сега јавноста да заклучи дека тој нешто крие?

Момироски е уредник во ТВ Алфа, што е еден од медиумите за кои „Нецензурирано“ тврди (според мене, со уверливи докази), дека добиле милиони евра со сомнително потекло, наменети за антидржавно дејствување! Ова прашање веќе не е само медиумско. Ако некој добива милиони евра за да урива стратешки државни интереси (државна безбедност!), тоа станува прашање за истражните и безбедносните органи на државата. Ова веќе не е играчка. И се разликува од времето кога ние бевме под удар на овие медиуми, додека баравме почитување на човековите права, слобода и

демократија. Ние ја баравме државата назад, а некој таму, како што изгледа, ја продавал за да заштити интереси на криминалци. Суштинска разлика, нели?

Колку точно милиони се во прашање? Кои медиуми, кој од тие медиуми и на кој начин ги подигнал и ги потрошил парите? Како се координирала операцијата? Како се спроведувала? – тоа секако се прашања на кои Момироски, односно ТВ Алфа и пајташите од Курир, Нетпрес и Лидер имаат, не само морална (немаат морал), туку и законска обврска да одговорот пред јавноста на која секој ден ѝ пласираат медиумски содржини (добро знаеме какви). Но, бидејќи се работи за наводи за политичко-разузнавачко-медиумска операција, уште поважно е да ги одговорот тие прашања пред соодветни институции. Тоа што тие го правеле, ако се докаже дека се точни наводите во „Нецензурирано“, очигледно има или можело да има сериозни политички и безбедносни импликации.

Затоа, откако Момироски од ТВ Алфа го кажа своето, на ред се институциите што се обврзани да ја чуваат законитоста и безбедноста. Се очекува од Јавното обвинителство и од безбедносните служби да им кажат на граѓанките и граѓаните дали имаат намера да покренат соодветни постапки „по допрен глас“ и да ја расчистат дилемата дали наводите што ги објави „Нецензурирано“ од Словенија се точни или не. Искрено, јас се надевам дека не се точни. Но, по реакциите на Момироски, ништо не е исклучено.

Што се однесува до „храброста на шефот на ЦИВИЛ“ нема што да се коментира. И самиот Момироски и неговите гледачи, кои тој и останатите „куртони“ од петни жили се обидуваат да ги хипнотизираат за големи пари (без ефект), добро знаат за кого се работи, кој ја зборува вистината, а кој ја крие.

Што е право, не може да се оспори дека ВМРО-ДПМНЕ остана цврсто доследна на своите долгогодишни, „груевистички“ ставови за отежнување, на секој можен начин, на евро-атлантскиот пат на државава. Како што не може да се оспори дека тие напори завршуваат залудно, со целосен политички дебакл.

пишува: САШО ОРДАНОСКИ

Вчудовидувачка е целата опозициска папазјанија што се одвива во последните изброени денови пред распуштањето на Собранието и одењето на предвремени избори. Во „трката со времето“ присуствуваме на неколку „фото-финиши“ помеѓу власта и опозицијата, во кои опозицијата редовно останува кратка „за гради“ пред целната линија.

Ратификацијата на Договорот за членство во НАТО ја остави ВМРО-ДПМНЕ предвидливо збунета, со „почитување на реалноста“ кај оние кои гласаа за ратификацијата, но и со отсуство на 4-5 нејзини пратеници од гласањето во Собранието, со различни толкувања за тоа кој и дали аплаudirал (!?) по ратификацијата на Договорот, како и со отсуство на лидерот на опозицијата од историските фотографии за подигнувањето на знамето на НАТО пред зградата на Собранието.

Сите тие настани дополнително се акцентирани со антиуставното поведение

Евро-атлантско самоубиство од заседа

*Добра утра
со
Орданоски*

на техничката министерка Мизрахи, директно во спротивност со барањата на НАТО во Брисел, искажани на Министерскиот совет на Алијансата на кој присуствува министерката за одбрана Шекеринска, дека НАТО е задоволно од реформите, но очекува ЦЕЛОСНА имплементација на Договорот од Преспа. Ти зборам ќерко, сети се снао...

Тоа значи меѓународен „пас“ за Спасовски да побара смена на Мизрахи, што „повлеквит“ напуштање на пратениците на ВМРО-ДПМНЕ од Собранието неколку дена пред неговото распуштање, со големи изгледи тоа да се случи откако ќе се усвои Законот за Јавно обвинителство. По што ќе следува и добивањето на датумот за отворање на преговорите со ЕУ.

Дупло, евро-атлантско, „голо“.

Сега, очајнички, опозицијата се обидува да индуцира „политичка криза“ со бура во чаша вода. Само што чашата се наоѓа на дното на Атлантскиот Океан.

Што е право, не може да се оспори дека ВМРО-ДПМНЕ остана цврсто доследна на своите долгогодишни, „груевистички“ ставови за отежнување, на секој можен начин, на евро-атлантскиот пат на државава. Како што не може да се оспори дека тие напори завршуваат залудно, со целосен политички дебакл.

Ваквата евро-атлантска стратегија на опозицијата неодоливо наликува на старата карикатура како кога, методично, лакирате паркет дома и, квадрат по квадрат, ќе се најдете самозаробен

во еден од аглите на собата, окружен од сите страни со свежо лакираниот под... Чувството мора да е приглуло.

Со тој меѓународен „капитал“ опозицијата ќе излезе на избори. Всушност, таа се самооткажа од водење меѓународна политика за Македонија. А кога сте мала држава како нашата, барем половина од секоја „домашна“ политичка агенда ви е меѓународна, можеби најмногу во сферата на економијата. Ако не сте придонеле со ништо за политичка и безбедносна интеграција на земјата во регионалните и континенталните макротекони, каква микро-национална економија предлагате?! Од каде ќе стигнат силните милијарди евра што предизборно се ветуваат, во комбинација со намалување на даноците, за социјален и економски процут на земјата?

Од субвенциите за извоз на домати за пинџур и пиперки за ајвар? Т'нка работа.

Оттука, опозициската надеж не е широка изборна поддршка за сопствените политики, туку што помала гласачка поддршка за власта заради отсуството на некои нејзини домашни политики, пред сè во сферата на правото и правдата. Но и во таа сфера опозицијата е лош „адвокат“ на јавниот интерес, бидејќи не може на крадецот да му се верува кога вика „Држете го крадецот“!

Самоволно го пропуштија „големиот бран“ на државната политика и останаа да се „шлапкаат“ во плитката крајбрежна вода на, тук-там, по некоја персонална афера и партиските навивања на социјалните мрежи. Реално, не се чини тоа како успешна стратегија за изгледна изборна победа.

Обнова на режим или опстојување на овој Евро пат

Од позиција на опозиција, ВМРО-ДПМНЕ одеа на ģон на сè. На секоја иницијатива што на земјава ѝ отвораше перспектива и ѝ навестуваше напредок. На сè - контра, На сè со не. Не за законите за Советот и за Обвинителство, не за законите за Одбрана и за Медиуми, пред тоа не за Преспанскиот, па потоа не за Уставот. Не до не. Притоа, никаков поинаков предлог, никакво поинакво решение, никаква понуда за деблокирање на интеграциите. Од тоа ништо. Сиот нивен инает во насока само бомбите повеќе да не важеле. Да се уништат доказите за нивните и за неделата на сопартијците.

од корнер: **ЗОРАН ИВАНОВ**

Што си сеел тоа ќе си жнееш или кој на друг му копа дупка самиот паѓа во неа, или лошото со лошо се враќа или... Безброј народни мудрости, но никој не ги есапи додека е со моќ. Па сега плачење. Се утепаа лелекајќи од вчера веќе поранешните пратеници на ВМРО-ДПМНЕ. Меѓу нив, впечатливи ликови креатори на режим. На институционално и на физичко насиле. На

злоупотреби на функции, на кршење на процедури, на исфрлање пратеници, на

крвави настани. Насиле од позиција на власт. Од позиција на моќ. Од позиција

на злоупотреба на алатките на државата во партиска или во лична корист. Направија таков собраниски амбиент и сега, о леле, им се враќа.

Творците на авторитарните собраниски постапки, политичарите пратеници со тоталитарни манири, со право или не, во моментот е беспредметно, се утепаа плачејќи за кршење на процедури, за институционално насиле, за деловнички шмеќрлоци. Можеби, или еве попрецизно, веројатно за по нешто и се во право. Времето, анализите и на вчерашните собраниски случувања ќе треба тоа да го потврдат или да го демантираат. Но остануваат две непобитни работи во врска со дел од пратениците на ДПМНЕ на до вчера актуелниот собраниски состав.

Прво, таму меѓу нив има ликови кои и според нивно директно сведочење крадеа гласови, фалсификуваа избори, отвораа вреќи со гласачки ливчиња,

бесправно штанцаа лични карти за изборни гласови, влечеа цигани за уши, фрлаа нелојални во ендек, исклучуваа лифтови, уценуваа бизнисмени и цели семејства. Списокот од делата на десетгодишниот режим и на неговите актери нема крај.

И, второ, од позиција на опозиција одеа на ѓон на сè. На секоја иницијатива што на земјава ѝ отворааше перспектива и ѝ навестуваше напредок. На сè – контра, На сè со не. Не за законите за Советот и за Обвинителство, не за законите за Одбрана и за Медиуми, пред тоа не за Преспанскиот, па потоа не за Уставот. Не до не. Притоа, никаков поинаков предлог, никаков поинакво решение, никаква понуда за деблокирање на интеграциите. Од тоа ништо. Сиот нивен инает во насока само бомбите повеќе да не важеле. Да се уништат доказите за нивните и за неделата на сопартијците.

Не дека и овие од СДСМ не

правеа шмеќрлоци. И не дека, како и кај претходните, и меѓу нив нема вагабонти и неранимајковци. Не дека кај нив нема користољубиви клиентелисти и неспособни кариеристи. Има, има. И таму ги има и тоа побоеги. Посебно што си зададоа задача, а не си ја исполнија. Што си добија метла и што не подзаметоа, што кадровски не си подрасчистија таму во својот двор.

Но, потврдуваат и последните извештаи на Европската комисија, има разлики. Многу големи и многу евидентни. За само три години со сите премрежија и компромиси, режимот е поразен и ментално и физички и општеството е демократизирано, Македонија е слободна и интеграциски деблокирана земја. Држава во НАТО и на прагот на почеток на преговорите со Унијата.

Сега е сè на граѓаните. Тие во април ќе решат дали ќе обноват режим или ќе опстојат на овој евро пат.

Герила акција: Никогаш повеќе

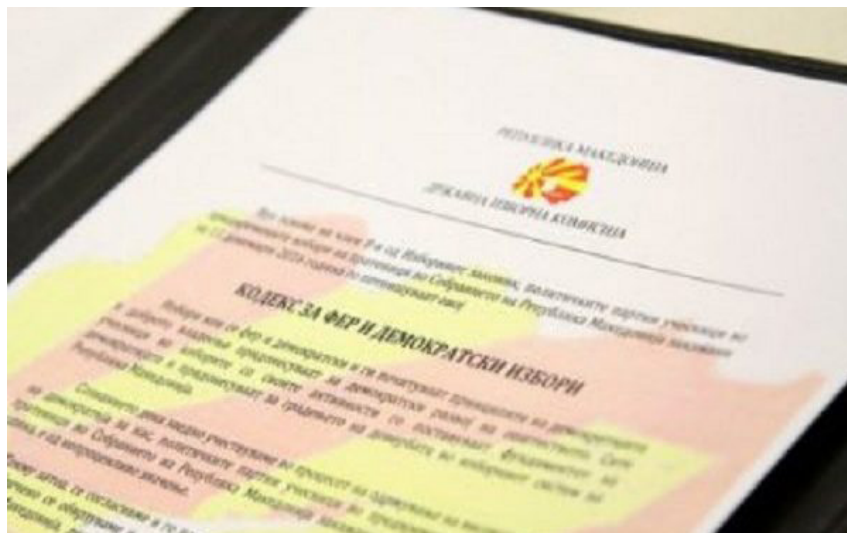
„Повеќе од 20.000 прислушувани функционери, новинари, судии, обвинители, верски лица, професори, лекари и граѓани во над 600.000 телефонски разговори: Никогаш повеќе!“, порака која утринава преку герила акција ги поздравиле минувачите низ плоштад Македонија.

ДИК: Кодекс на набљудување

Државната изборна Комисија го објави Кодексот за набљудување на предвремените парламентарни избори за пратеници во Собранието на Република Северна Македонија. Кодексот ги утврдува процедурите за набљудување и процедурата за вршење на набљудувачката мисија на акредитираните набљудувачи. Кодексот ги обврзува акредитираните набљудувачи да имаат познавање од Изборниот законик, да се придружуваат кон одредбите на Кодексот и да се непристрасни кон извршување на своите должности. Кодексот ги обврзува да бидат видливо обележани со бец на ДИК, да носта лична исправа и сите заклучоци од набљудувањето да се базираат на факти и документиран докази.

Акредитираните набљудувачи не смеат да бидат обележани со партиски обележја, да им даваат упатства на

гласачите, изборните органи, овластените претставници и службени лица или пак да влијаат на работата на одлуките на изборните органи.

Барањата за набљудување со потребните исправи за идентификација се доставуваат до ДИК најдоцна до 12 април 2020. ДИК е должна во рок од три дена да одговори со овластување за набљудување на изборите. Право на акредитации имаат домашни и странски организации што се регистрирани согласно

законот најмалку една година и во чии статuti е вклучено начелото за заштита на човековите права, меѓународни организации и претставници на странски земји.

Сите акредитирани набљудувачи при посета на изборни органи и изборните места задолжително треба да го покажат овластувањето и бецот од ДИК, како и исправа за лична идентификација.

ТОП 10

НАЈЧИТАНИ И НАЈВЛИЈАТЕЛНИ СОДРЖИНИ
WWW.CIVILMEDIA.MK
ФЕВРУАРИ, 2020

1. Изборната симултанка на Заев и СДСМ – Сашо Орданоски
2. Мизрахи во поход кон врвот! – Сашо Орданоски
3. Заев дрско ги омаловажи „историските“ придобивки на УЧК и ВМРО-ДПМНЕ! – Џабир Дерала
4. ЦИВИЛ: Црната пропаганда е закана за демократијата и правото на глас
5. Мега скандал со црни пари од странство за медиумска кампања против националните интереси – што се случува?

6. Луѓето на Груевски и Мицкоски ги тероризираат пратениците што сакаат да гласаат за законот за ЈО
7. ЦИВИЛ: Поддршката на Законот за јавно обвинителство е одговорен и државнички потег
8. 23 пратеници со станови во Скопје наплаќаат патни трошоци
9. Забрчанец: Мицкоски бара да го оставиме Груевски, тој бил само негов!
10. Најчевска до Маневски: Ти го закопа правото во Македонија, ја украдовте државата и ја создадовте оваа ситуација

Вкупно 345 медиуми ќе обезбедат платено политичко рекламирање

Државната изборна комисија го објави Регистарот на радиодифузери, печатени и електронски медиуми ќе обезбедат платено политичко рекламирање за време на изборната кампања.

Од вкупно 345 одобрени, 45 телевизии, 53 радио станици, 12 печатени медиуми и 235 електронски медиуми ќе бидат на располагање на учесниците на изборите за платено политичко рекламирање.

Учесникот во изборната кампања не може да нарача платено политичко рекламирање од оние радиодифузери, печатени и електронски медиуми што не се во регистарот и да ги исплатат од трансакциска сметка за изборна кампања.

Радиодифузери, печатени и електронски медиуми имаат обврска да го објават ценовникот.

Амнестија - НЕ! Правда - ДА!

Говор на Џабир Дерала на „Маршот за правда“, 17 февруари 2020:

Сакам да го поздравам сега веќе поранешниот Собраниски состав за одговорната и државничка одлука што ја донесоа во последниот час од својата работа, пред да се распушти Собранието. Оваа одлука е силен, јасен и недвосмислен сигнал дека, сепак...

Правда ќе има!

Ама милион Африканци ќе ни се населат! Ама процедурите не биле коректни! Ама ова е предавство! Ама... Што ама?

Само шест пратеници беа против законите за Јавно обвинителство и за Совет на јавни обвинители. И 80 беа за! Ги поздравувам поради тоа. И ве повикувам сите да ги поздравите со голем аплауз, колку и да мислите дека некои од нив не го заслужува тоа. Да ѝ аплаудираме на институцијата што конечно се ослободи и не е гласачка машинерија на потстанарот на Орбан.

Да не забораваме. Меѓу тие 80 беа претставници на граѓанките и граѓаните од сите политички партии и од сите заедници во Северна Македонија.

Иако Бадинтерово мнозинство не е потребно за ова гласање, тие што до последен миг се бореа против законот за Јавни обвинители, се повикаа на тој принцип.

Неверојатно! Националисти и луѓе под истрага или со обвиненија за криминал се повикуваат на закони, Устав, процедури и бараат Бадинтерово мнозинство! Тие, поради кои е воведен овој принцип за да се намали системската дискриминација, бараат тој принцип да се почитува!

Но, се виде и тоа, колку го почитуваат Бадинтеровиот принцип што не знаат ни кога се гласа според него, а кога не. Не ме ни чуди, бидејќи, во нивно време, во оваа земја се владееше со тефтерчето на Гоца, а со Сваровски накит се купуваше лојалност кон Фамилијата, а не кон позивот обвинител или судија.

Тие што влечеа луѓе за уши, за врат, што секојдневно

повикуваат на етничко чистење, тие што своите комшии ги мразат и ги навредуваат со најгласни изрази – тие побараа Бадинтерово мнозинство. Но, тоа беше само последниот очајнички обид. Јас разбираам. Во денови кога правдата чука на врата, никој не е загрижен колку ќе испадне дека е неписмен, туку гледа да си ја спаси кожата и банкарската сметка во Белизе. Криминалците ќе се повикаат и на правда и на закон и на процедури, и на чест и на честитост... Ќе се сетат на сите кибриташки и покерашки

финти и трикови, само да купат време, чекајќи нови инструкции од азилантскиот шатор во Будимпешта.

Ќе ни треба многу време да ги наброиме сите монтировки на Сваровски судството. Државата беше заробена затоа што судството беше заробено.

Не смее да се забораваат годините на судство заробено од началниците. Не смее да се заборава времето кога човечките судбини беа запечатувани со телефонски повици од Фамилијата, кога животот не зависеше од законите, туку од волјата на началниците и Сваровски судството.

Никогаш не смееме да забораваме на жртвите на режимот кои минаа низ пеколот на судско-полициските лавиринти.

Своевремено, во оваа земја притворот беше казна пред пресудата. Обвинителите само ја читаа тужбата, а потоа судиите ја читаа и пресудата, а кој ги пишувааше? И тужба и пресуда пишуваа началниците. Е, па, началници, помина тоа време.

Да се вратиме само една година назад. Милиони евра потрошија да го сопрат нашето чекорење кон Европа. Милиони евра потрошија да ги убедат луѓето дека сите се исти. Милиони евра, наши пари, потрошија за да се изборат за амнестија за своите криминали. Ништо друго не ги интересираше. Само амнестија и, се разбира, да се врати режимот.

Ги ангажираа сите, па и најглупавите насилници и будалетинки да блујат отров по социјалните мрежи, како да нема утре, како да немаат семејства и пријатели што се срамат од нив. Вложија огромни пари и врски, за да ја уништат сопствената земја, само за да се извлечат од одговорноста за своето дивеење. Ја мобилизираа сета своја партиска пешадија и направија злокобен обрач околу себе. Не им беше грижа за ништо и за никого освен за сопствените криминални интереси. Ги жртвуваа луѓето околу себе, како топовско месо, да

изгорат во битката против правната држава. Универзитетски професорки и професори се посрамија како последни будали, бранејќи нешто што не се брани.

Но, сето тоа заврши. Неуспешно за криминалната клика, успешно за правната држава. Сега сме чекор поблиску до правната држава и до Европа.

Денеска сум тука и да му порачам на СДСМ: сите ние очекувавме да чекорите похрабро.

Со сето разбирање за само 49-те пратеници во парламентарниот состав и со сето разбирање за насилството на 27 април, кое покажа дека режимот нема лесно да се предаде, за жестоката пропаганда и за опструкциите во преговорите и за овој и за многу други закони... Можевте похрабро, подобро и побрзо. Сега и законот е тука. Нека биде тоа уште еден поттик, уште една гаранција за успех на правната држава. Нова енергија.

Од вас очекуваме правда. Од МВРО видовме што можеме да очекуваме.

Затоа, на овој ден, дојдов да чекорам за правда. Да ја земам пораката од законодавниот дом, од Собранието и да ја донесам тука, до судот. Да им порачам дека од денеска, судството има добар закон во рацете и дека има слобода, но и обврска да постапува достоинствено, независно и професионално.

Само така можеме да бидеме дел од Европа, како земја во која владее правото, а не тефтерчињата на МВРО и Сваровски судството. Кој сака нека е, власт или опозиција, богат или сиромашен, ако стори криминал, мора да се соочи со полната сила на законот. Амнестија – не. Правда – ДА!

Само во праведна земја, со независни и достоинствени обвинители и судии, може да се живее достоинствено и европски.

Само во таква земја, може да се одржат слободни избори, а не да се влечат човечиња за уши и за врат. Чекориме за правда!

EUROPA е весник за европски вредности и човекови права, во издание на ЦИВИЛ. Уредува Редакциски колегиум на ЦИВИЛ. Главен уредник: Џабир Дерала. Целосниот импресум на изданието е објавен на www.civilmedia.mk

Весникот EUROPA е издание во рамките на проектот „Европа е наш дом“, финансиран од Федералното Министерство за надворешни работи на Сојузна Република Германија.

Ставовите искажани во оваа публикација се на авторките и авторите на текстовите и не нужно ги одразуваат ставовите на донаторите.